

Vyšla kniha mapující zahraniční operace Armády ČR. Obsahuje řadu unikátních fotografií

9.11.2023 - | Vojenský historický ústav Praha

Jedním z klíčových úkolů Armády České republiky po roce 1993 až do dnešních dnů je její působení v zahraničních operacích.

Čeští vojáci, působili od roku 1989 (tehdy samozřejmě ještě v řadách armády společného státu Čechů a Slováků) na třech kontinentech – v Evropě, Asii, Africe, ve více než 30 zemích světa. K letošnímu roku eviduje Česká republika přibližně 17 000 novodobých válečných veteránů a veteránek. Ačkoliv se naši vojáci zapojili do některých konfliktů ještě jako příslušníci vojsk Varšavské smlouvy, významnější a širší angažmá nastalo až v rámci procesu postupné integrace České republiky do západních struktur. Účast našich jednotek v jednotlivých zahraničních operacích se odehrávala/odehrává na základě mandátů OSN, EU či OBSE, ale především však pod velením NATO, kam Česká republika v roce 1999 vstoupila. V současnosti se účast našich vojáků blíží již ke stovce zahraničních operací a misí.

Proto je až s podivem, že teprve v dnešních dnech vychází kniha, která poprvé a v takovém rozsahu uceleně mapuje všechny novodobé operace a mise, jichž se zúčastnili čeští vojáci. Jak již samotný název knihy napovídá, představuje kniha na úctyhodných 380 stranách prostřednictvím fotografií tyto novodobé operace. Co činí knihu již při zběžném prolistování ojedinelou, je důmyslné propojení její textové složky s vybranými fotografiemi. Texty nejenže každou operaci nebo misi v krátkosti uvozují, ale především pomáhají čtenáři je časově ukotvit, lokalizovat a následně zasadit do dobového kontextu. Rovněž přinášejí základní přehled o její délce, průběhu a počtu zúčastněných vojáků. Čtenář se může v její textové části také seznámit i s dalšími důležitými nebo zajímavými informacemi, jakými byly například okolnosti zapojení České republiky do dané operace, jaké schopnosti nasazení vojáci nabyli či jaké zkušenosti získali. S určitými výjimkami chronologické členění operací a misí pak umožňuje čtenáři vytvořit si poměrně přesnou představu o de facto kontinuálním nasazení příslušníků AČR v průběhu posledních více než 30 letech. Jak důležitou roli v knize hrají mnohými čtenáři opomíjené titulky, se můžeme přesvědčit právě u této publikace. Ty zde slouží nejen k „prostému“ komentování zobrazené skutečnosti, představení široké škály schopností českých vojáků, ale v mnoha případech nezastupitelně dovysvětlují cíle a úkoly plynoucí z mandátu dané operace.

Nejdůležitější roli však v knize mají přeci jen samotné fotografie. Ty přinášejí obraz „neobyčejně obyčejných“ životů vojenských profesionálů na zahraničních misích se všemi jejich radostmi, starostmi, bohužel však také i chvílemi smutku, které služba v zahraničních operacích přináší. Pomíjivé okamžiky zachycené úplnou náhodou, ale i pečlivě naaranžované situace. Fotografie vojáků, techniky, základen, ikonických míst, ale i všední každodennosti. Co se týká vybraných fotografií, stojí za pozornost i jeden zdánlivě nenápadný detail. Autorovi knihy se společně s grafickou podílníkem podařilo – aniž by byla upozaděna samotná vizuální krása snímků – zvolit takové fotografie, které by co nejvýstižněji charakterizovaly danou operaci, nenásilně, jakoby s odstupem, upozorňovaly na všeobecně známou situaci nebo důležitý milník, či co nejlépe dokumentovaly úkoly a činnost vojáků v misi.

Přestože většina publikovaných fotografií má v knize svou premiéru, je potěšující, že do knihy byly zařazeny i ty fotografie, jež jsou navždy neodmyslitelně spojeny s konkrétní operací. Ať už to jsou

hořící kuvajtské ropné vrty ve válce v Perském zálivu, přejezd přes zbořený most přes řeku Unu v bosenské Otoce, vrtulníky létajících hrochů se zasněženými vrcholky pohoří Hindúkuš, české gripeny nad Baltickým mořem či armádní Land Rover v africkém Mali s mohutným baobabem v pozadí.

„Je samozřejmé, že i přes značný rozsah knihy, není možné prostřednictvím zařazených fotografií postihnout všechny nuance a aspekty jednotlivých operací. Přesto je nanejvýš pravděpodobné, že si každý čtenář najde v knize právě tu svou, případně ty své fotografie. Někteří si vybaví vzpomínku na službu v zahraniční misi, jinému utkví v paměti pro něj dosud neznámá informace a ti ostatní zase ocení fotografické umění známých, méně známých, ale někdy i neznámých autorů, kteří své příběhy, pocity, zážitky a dojmy zachytili na vybraných snímcích,“ říká autor knihy nrap. Leoš Krejča z Odboru monitoringu novodobých operací AČR a zahraničních aktivit VHÚ Praha.

<https://www.vhu.cz/vysla-kniha-mapujici-zahranicni-operace-armady-cr-obsahuje-radu-unikatnich-fotografi>